कथञ्च शप्तस्य सतः पाण्डोस्तेन महात्मना । समुत्पन्ना दैवतेभ्यः पुत्राः पञ्च महारथाः ।
एतद्विदन्यथान्यायं विस्तरेण तपोधन । कथयस्व न मे तृप्तिः कथ्यमानेषु बन्धुषु ।
॥ वैशम्पायनउवाच ॥ क्षुच्छ्रमाभिपरिग्लानं द्वैपायनमुपस्थितं । तोषयामास गान्धारी व्यासस्तस्यै वरं ददौ ।
सा वव्रे सदृशं भर्त्तुः पुत्राणां शतमात्मनः । ततः कालेन सा गर्भं धृतराष्ट्रादथाग्रहीत् । ४४९०
सम्वत्सरद्वयं तन्तु गान्धारी गर्भमाहितं । अप्रजा धारयामास ततस्तां दुःखमाविशत् ।
श्रुत्वा कुन्तीसुतं जातं बालार्कसमतेजसं । उदरस्यात्मनः स्थैर्य्यमुपलभ्यान्वचिन्तयत् ।
अज्ञातं धृतराष्ट्रस्य यत्नेन महता ततः । सोदरं घातयामास गान्धारी दुःखमूर्च्छिता ।
ततो जज्ञे मांसपेशी लोहाष्ठीलेव संहता । द्विवर्षसम्भृता कुक्षौ तामुत्स्रष्टुं प्रचक्रमे ।
अथ द्वैपायनो ज्ञात्वा त्वरितः समुपागमत् । तां स मांसमयीं पेशीं ददर्श जयतां वरः । ४४९५
ततोऽब्रवीत्सौबलेयीं किमिदं ते चिकीर्षितं । साचात्मनो मतं सत्यं शशंस परमर्षये ।
॥ गान्धार्य्युवाच ॥ ज्येष्ठं कुन्तीसुतं जातं श्रुत्वा रविसमप्रभं । दुःखेन परमेणेदमुदरं घातितं मया ।
शतञ्च किल पुत्राणां वितीर्णं मे त्वया पुरा । द्वयञ्च मे मांसपेशी जाता पुत्रशताय वै ।
॥ व्यासउवाच ॥ एवमेतत्सौबलेयि नैतज्ज्ञात्वन्यथा भवेत् । वितथं नोक्तपूर्व्वं मे स्वैरेष्वपि कुतोऽन्यथा ।
घृतपूर्णं कुण्डशतं क्षिप्रमेव विधीयतां । सुगुप्तेषु च देशेषु रक्षा चैव विधीयतां । शीताभिरद्भिरष्ठीलामिमाञ्च परिषिञ्चय । ४५००
॥ वैशम्पायनउवाच ॥ सा सिच्यमाना त्वष्ठीला बभूव शतधा तदा । अङ्गुष्ठपर्व्वमात्राणां गर्भाणां पृथगेव तु ।
एकाधिकशतं पूर्णं यथायोगं विशाम्पते । मांसपेश्यास्तदा राजन् क्रमशः कालपर्य्ययात् ।
ततस्तांस्तेषु कुण्डेषु गर्भानवदधे तदा । स्वनुगुप्तेषु देशेषु रक्षां वै व्यदधात्ततः ।
शशंस चैव भगवान् कालेनैतावता पुनः । उद्घाटनीयान्येतानि कुण्डानीतिच सौबलीं ।
इत्युक्त्वा भगवान्व्यासस्तथा प्रतिनिधाय च । जगाम तपसे धीमान्हिमवन्तं शिलोच्चयं । ४५०५
जज्ञे क्रमेण चैतेन तेषां दुर्य्योधनो नृपः । जन्मतस्तु प्रमाणेन ज्येष्ठो राजा युधिष्ठिरः ।
तदाख्यातन्तु भीष्माय विदुराय च धीमते । यस्मिन्नहनि दुर्धर्षो जज्ञे दुर्योधनस्तदा । तस्मिन्नेव महाबाहुर्जज्ञे भीमोऽपि वीर्य्यवान् ।
स जातमात्र एवाथ धृतराष्ट्रसुतो नृप । रासभारावसदृशं रुराव च ननाद च ।
तं खराः प्रत्यभाषन्त गृध्रगोमायुवायसाः । वाताश्च प्रववुश्चापि दिग्दाहश्चाभवत्तदा ।
ततस्तु भीतवद्राजा धृतराष्ट्रोऽब्रवीदिदं । समानीय बहून्विप्रान्भीष्मं विदुरमेव च । ४५१०
अन्यांश्च सुहृदो राजन्कुरून्सर्व्वांस्तथैव च । युधिष्ठिरो राजपुत्रो ज्येष्ठो नः कुलवर्द्धनः । प्राप्तः स्वगुणतो राज्यं न तस्मिन् वाच्यमस्ति नः । अयं त्वनन्तरस्तस्मादपि राजा भविष्यति । एतद्धि ब्रूत मे तथ्यं यदत्र भविता ध्रुवं ।
वाक्यस्यैतस्य निधने दिक्षु सर्व्वासु भारत । क्रव्यादाः प्राणदन्घोराः शिवाश्चाशिवशंसिनः ।
लक्षयित्वा निमित्तानि तानि घोराणि सर्व्वशः । ते ब्रुवन्ब्राह्मणा राजन्विदुरश्च महामतिः ।
यथेमानि निमित्तानि घोराणि मनुजाधिप । उत्थितानि सुते ज्येष्ठे तानि ते पुरुषर्षभ ।